

ÎNCHEIERE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Manolache Ala, prin intermediul avocatului Todorov Maxim,

în cauza civilă la cererea înaintată de Manolache Ala împotriva Primăriei comunei Larga Nouă, r-nul Cahul, primarului comunei Larga Nouă, r-nul Cahul, Consiliului comunei Larga Nouă, r-nul Cahul cu privire la anularea ordinelor de sancționare disciplinară, restabilirea în funcție, repararea prejudiciilor material și moral cauzate prin sancționarea și concedierea ilegală, încasarea salariului pentru absență forțată de la serviciu, modificarea înscrierii în carnetul de muncă, și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 martie 2021 a Curții de Apel Cahul, prin care au fost respinse cererile de apel depuse de Manolache Ala, prin intermediul avocatului Todorov Maxim, și Machedon Viorica, fiind menținută hotărârea din 10 octombrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central,

c o n s t a ț ă:

La 07 martie 2018, Manolache Ala a înaintat o cerere de chemare în judecată, solicitând anularea dispozițiilor Primarului comunei Larga Nouă, r-nul Cahul, nr. 59-i și 09-i din 27 noiembrie 2017 și 02 martie 2018 privind sancționarea ei disciplinară cu avertisment și mustrare.

Ulterior, prin cererea de chemare în judecată depusă la 02 aprilie 2018, Manolache Ala a solicitat anularea dispozițiilor Primarului nr.11-i din 15 martie 2018 cu privire la desfacerea contractului individual de muncă; nr.09-i din 02 martie 2018 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare; nr.59-i din 27 noiembrie 2017 despre aplicarea sancțiunii disciplinare; restabilirea la locul de muncă a reclamantei Manolache Ala în funcția de director al grădiniței-creșă „Guguță” din com. Larga Nouă, r-nul Cahul; încasarea din contul Primarului, Primăriei și Consiliului comunei Larga Nouă, r-nul Cahul în beneficiul reclamantei Manolache Ala a salariului pentru absența forțată de la serviciu în mărimea salariului mediu lunar pentru toată perioada de absență forțată de la serviciu; încasarea din contul Primarului, Primăriei și

Consiliului comunei Larga Nouă, r-nul Cahul a prejudiciului moral cauzat prin aplicarea ilegală a sancțiunilor disciplinare, inclusiv concediere ilegală în sumă de 20 000 lei pentru fiecare lună de absență forțată de la serviciu, anularea înscrierii în carnetul de muncă privind încetarea raporturilor de muncă, încasarea cheltuielilor de judecată suportate.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în lunile iulie și august a anului 2017, primăria comunei Larga Nouă a executat lucrări de construcție a sobelor și de reparație curentă a grădiniței-creșă „Guguță”. În acest scop au fost contractați muncitori care au executat lucrările de construcție a trei sobe. După finalizarea lucrărilor, Primăria comunei Larga a recepționat lucrările, neconsemnând obiecții. La 16 octombrie 2017, s-a început încălzirea grădiniței-creșă „Guguță”, iar la 20 noiembrie 2017, odată cu începerea sezonului, la sobele care erau încălzite cu lemn și cărbune se atesta un miros specific nesemnificativ, fumul fiind absent, iar unui copil i s-a făcut rău. Fiind antrenate organele de control, acestea au întocmit acte de control și prescripții în acest sens.

Prin dispoziția primarului nr.59-i din 27 noiembrie 2017 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, Manolache Ala, în calitate de director de grădiniță, a fost sancționată disciplinar cu avertisment pentru neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu în legătură cu stabilirea cazului de intoxicație cu monoxid de carbon de la sobele defecte din grădinița de copii.

Prin dispoziția primarului comunei Larga Nouă nr.09-i din 02 martie 2018 despre aplicarea sancțiunii disciplinare, s-a aplicat dnei Manolache Ala, șefa grădiniței-creșă de copii „Guguță” din comuna Larga Nouă, sancțiune disciplinară sub formă de mustrare. În motivarea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare, primarul comunei Larga Nouă a indicat că sancțiunea este aplicată pentru următoarele abateri disciplinare: „în legătură cu neprezentarea în termen a salariului pentru luna ianuarie 2018, fapt care a condus la reținerea prezentării dării de seamă 8BH, neprezentarea în termen a dării de seamă privind achiziționarea produselor alimentare, neprezentarea explicației în scris pe faptele sus-numite, neîndeplinirea în termen a planului de acțiuni de lichidare a lacunelor din creșa-grădiniță „Guguță” din 20 noiembrie 2017, și neprezentarea explicației în scris pe faptul dat”.

Prin dispoziția Primarului comunei Larga Nouă nr.11-i din 15 martie 2018 cu privire la desfacerea contractului individual de muncă, s-a desfășurat contractul individual de muncă cu dna Manolache Ala, directorul grădiniței, începând cu data de 16 martie 2018. Drept temei pentru concediere disciplinară s-a făcut trimitere la art. 82, lit. d) din Codul muncii “retragere, de către autoritățile competente, a autorizației (licenței) de activitate a unității – de la data retragerii acesteia”. De asemenea, în ordinul de încetare a raporturilor de muncă s-a prevăzut și un temei de concediere, și anume art. 86 alin. (1) lit. p) din Codul muncii, „încălcarea gravă, chiar și o singură dată, a obligațiilor de muncă”. Pentru justificarea acestui temei de concediere, angajatorul a făcut trimitere la art. 211¹ lit. f) din Codul muncii, „încălcarea cerințelor de securitate și sănătate în muncă, constatată, în formă scrisă, de conducătorul unității, de lucrătorul desemnat, de serviciul intern ori extern de protecție și prevenire sau de Inspectoratul de Stat al Muncii, dacă această încălcare a atras consecințe grave (accident de muncă, avarie) sau a creat un pericol real și iminent al survenirii unor asemenea consecințe”.

Considerând dispozițiile menționate ilegale, reclamanta s-a adresat cu o cerere prealabilă către pârâți, prin care a solicitat anularea acestora, restabilirea la locul de

muncă, încasarea salariului pentru absență forțată și repararea prejudiciului moral. La cererea sa nu a primit un răspuns.

Potrivit cererii de chemare în judecată, reclamanta consideră dispoziția primarului nr.59-i din 27 noiembrie 2017 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de avertisment ilegală, întrucât angajatorul nu a stabilit care obligații de muncă prevăzute de fișa postului au fost încălcate. Cu alte cuvinte, nu a identificat semnele constitutive ale abaterii disciplinare raportate la norma legală. De asemenea, de la reclamantă nu a fost solicitată în scris o explicație scrisă în ordinea prevăzută de art. 208 alin. (1) din Codul muncii.

În privința ilegalității dispoziției primarului nr. 09-i din 02 martie 2018, prin care i s-a aplicat sancțiunea disciplinară mustrare, reclamanta a indicat că prima abatere disciplinară imputată este neprezentarea în termen a salariului. La acest capitol, a menționat că reclamanta, în calitate de director de grădiniță, prezintă tabelele de pontaj ale salariaților care activează în cadrul instituției. Tabelele de pontaj pentru luna ianuarie 2018 au fost prezentate la timp, imediat ce a revenit la serviciu după concediul medical la 05 februarie 2018.

A doua abatere disciplinară imputată constă în neprezentarea dării de seamă 8BH. Referitor la acest fapt, reclamanta a menționat că nu intră în obligațiile sale întocmirea acestora, întrucât dânsa nu era în grupul de lucru pentru achiziții a Primăriei comunei Larga Nouă. Acest lucru se demonstrează prin Procesul-verbal nr.1 al ședinței grupului de lucru din 16 ianuarie 2018, în care se indică că președintele grupului este Iuncu Aliona, iar membri sunt Dandeuș Elena, Tanase Tatiana, Staneva Tatiana, iar absentă era Manolache Ala. Reclamantei, personal, materialele grupului de lucru i-au fost prezentate la 19 ianuarie 2018, iar pe 23 ianuarie 2018, reclamanta a fost internată în spital. Deși se afla în spital și nu intra în atribuțiile sale de serviciu, reclamanta a perfectat materialele referitoare la achiziții și le-a transmis prin intermediul soțului său, pe suport electronic, personal dnei primar la 30 ianuarie 2018. La 05 februarie 2018, reclamanta a revenit la serviciu după concediul medical și dna primar a impus-o să le perfecteze încă o dată pentru că nu a avut cine să le întocmească.

În ceea ce privește a treia abatere disciplinară imputată, și anume neîndeplinirea în termen a planului de acțiuni de lichidare a lacunelor din creșa-grădiniță din 20 noiembrie 2017, reclamanta a invocat că acest plan de acțiuni nu a fost elaborat sau aprobat de primarul comunei Larga Nouă, ci de reclamantă în calitate de director de grădiniță, bazându-se pe actele emise de autoritățile de control. Toate acțiunile de lichidare a lacunelor care depindeau de reclamantă, în calitate de director, le-a realizat, prezentând și o Notă informativă primarului, însă existau și acțiuni care nu puteau fi realizate fără implicarea directă a primarului. Mai mult ca atât, primarul nu a solicitat în scris de la reclamantă explicații, și nici nu a constatat refuzul de prezentare a explicațiilor în modul prevăzut de lege.

În privința ilegalității dispoziției primarului nr.11-i din 15 martie 2018 cu privire la desfacerea contractului individual de muncă, reclamanta consideră că primarul a indicat două temeuri legale care se exclud reciproc.

Primul temei, prevăzut de art. 82 lit. d) din Codul muncii: „ retragere, de către autoritățile competente, a autorizației (licenței) de activitate a unității – de la data retragerii acesteia”, nu vizează autorizațiile sanitare de funcționare, ci licențele ce conferă unității dreptul de a desfășura o activitate într-un domeniu concret.

Astfel, conform art. 2 al Legii nr.10 din 03 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, prin autorizație sanitară de funcționare se înțelege un act emis în condițiile legii de către autoritatea competentă pentru supravegherea sănătății publice, care confirmă corespunderea uneia sau mai multor activități desfășurate de agentul economic cu legislația sanitară.

Respectiv, reclamanta consideră că acest temei de încetare a raporturilor de muncă este ilegal.

În privința celui de al doilea temei prin care Manolache Ala a fost concediată, și anume art. 86 alin. (1) lit. p) din Codul muncii: “încălcarea gravă, chiar și o singură dată, a obligațiilor de muncă”, angajatorul a făcut trimitere la art. 211¹ lit. f) din Codul muncii. Cu toate acestea, reieșind din obligațiile stabilite de fișa postului și legislația în vigoare, reclamanta susține că nu a încălcat nicio cerință de securitate și sănătate în muncă, iar angajatorul nu a indicat care sunt acestea, nu a întocmit un act scris prin care să le constate, și să i le aducă la cunoștință.

Mai mult, reclamanta a indicat că nu cunoaște nici pentru care faptă a fost concediată disciplinar, în dispoziție nefiind indicate temeiurile de fapt (abaterele disciplinare) ce se pretind a fi comise de ea.

De asemenea, potrivit reclamantei, a fost încălcat și art. 208 alin. (1) din Codul muncii, menționând că, angajatorul a omis și termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare sub forma concedierii disciplinare, prevăzut de art. 209 alin. (1) din Codul muncii.

Astfel, toate prescripțiile organelor de control datează cu 20 noiembrie 2017, iar dispoziția de concediere disciplinară este emisă tocmai la 15 martie 2018.

Suplimentar s-a atras atenția și asupra faptului că, angajatorul a mai încălcat și principiul nesancționării de două ori pentru aceeași faptă, or, pentru cazul de intoxicație cu monoxid de carbon de la sobele defectate, ea a fost deja sancționată disciplinar prin Dispoziția nr.59-i din 27 noiembrie 2017, care de asemenea este contestată. Or, conform art. 206 alin. (4) din Codul muncii, pentru aceeași abatere disciplinară nu se poate aplica decât o singură sancțiune.

Reclamanta a mai indicat că, încălcări în procedura de realizare a achizițiilor de către Primăria comunei Larga Nouă au fost depistate de Inspekția financiară prin Prescripția din 16 ianuarie 2018: „Nerespectând prevederile art. 16 și 17 din Legea privind achizițiile publice nr.131 din 03 iulie 2015 în urma achiziționării lucrărilor de construcții a sobelor și de reparație curentă a Grădiniței-creșă “Guguță” (lucrări executate în luna iulie-august 2017) de către factorii de decizie ai Primăriei nu au fost solicitate și evaluate datele de calificare și criteriile operatorului economic. Totodată, contrar prevederilor art. 13 alin. (1) din Legea privind calitatea în construcții nr.721 din 02 februarie 1996, Primăria nu a ținut cont de prevederile legale, organizând și desfășurând achiziția lucrărilor de construcție a sobelor și de reparație curentă a Grădiniței-creșă în lipsa documentației de proiect, însoțite de calcule de deviz, aprobate și expertizate în modul stabilit, luând în considerație că lucrările menționate conțin modificările unor elemente din clădirea instituției”.

Cu referire la prevederile art. 89, art. 90 alin. (1), (2) din Codul muncii, reclamanta a solicitat instanței de judecată restabilirea la locul de muncă și încasarea pentru toată perioada de absență forțată a salariului mediu lunar, determinat conform certificatului de salariu eliberat de Primăria comunei Larga.

Ținând cont de faptul că a fost sancționată disciplinar cu avertisment și mustrare, iar ulterior concediată disciplinar, reclamanta consideră că este îndreptățită să solicite încasarea prejudiciului moral cauzat.

Deși nu a contractat lucrările de construcție a sobelor și nu a efectuat plata și recepția acestora în calitate de parte contractantă, reclamanta a fost învinuită pentru toate consecințele de executare necalitativă a lucrărilor de construcții. Potrivit reclamantei, o mulțime de organe de control care au efectuat investigații nu au stabilit în acțiunile sale încălcări referitor la presupusa intoxicare cu monoxid de carbon a copilului, și nici nu au stabilit până în prezent cauza intoxicării, sau dacă în general a fost intoxicare. Cu toate acestea, Primăria comunei Larga Nouă în loc să-și asume responsabilitatea pentru faptul că a contractat lucrători nelicențiați, a preferat să o învinovățească pe reclamantă în toate problemele apărute, chiar dacă ea nu era vinovată. Evident că această situație i-a provocat suferințe psihice continue, stare de stres, neliniște permanentă, fiind nevoită să își caute dreptatea prin instanțele de judecată. Starea de stres a fost amplificată și prin faptul că a rămas fără loc de muncă, inclusiv salariul din care să-și întrețină familia și propria existență. Are la întreținerea sa o mamă invalid, în vârstă de 85 ani, 2 copii studenți, și un copil minor în vârstă de 6 ani. Totodată, reclamanta este bolnavă de diabet de gradul II de circa 6 ani, și înainte de concediere a fost internată în legătură cu creșterea nivelului de glucoză în sânge.

Prin hotărârea din 10 octombrie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Central, s-a admis acțiunea înaintată de Manolache Ala împotriva Primăriei comunei Larga Nouă, r-nul Cahul, primarul comunei Larga Nouă, r-nul Cahul, Consiliului comunal Larga Nouă, r-nul Cahul. S-au anulat dispozițiile Primarului comunei Larga Nouă, r-nul Cahul nr.59-i din 27 noiembrie 2017 și nr.09-i din 02 martie 2018 privind aplicarea sancțiunilor disciplinare și nr.11-i din 15 martie 2018 cu privire la desfacerea contractului individual de muncă. S-a restabilit Manolache Ala la locul de muncă în funcție de director al grădiniței-creșă „Guguță” din comuna Larga Nouă, r-nul Cahul. S-a încasat din contul Primăriei și Consiliului comunei Larga Nouă, r-nul Cahul în beneficiul reclamantei Manolache Ala salariul pentru absența forțată de la muncă pentru toată perioada de absență forțată de la serviciu 15 martie 2018 – 10 octombrie 2019 în sumă totală de 111 393, 06 lei. S-a încasat din contul Primăriei și Consiliului comunei Larga Nouă în beneficiul reclamantei Manolache Ala prejudiciul moral cauzat prin aplicarea ilegală a sancțiunilor disciplinare, inclusiv concediere ilegală în sumă de 5 000 lei. S-a anulat înscrierea în carnetul de muncă a lui Manolache Ala privind încetarea raporturilor de muncă în baza dispoziției nr.11-i din 15 martie 2018. S-a încasat din contul Primăriei și Consiliului comunei Larga Nouă în beneficiul statului suma de 3341,08 cu titlu de taxă de stat de la care a fost scutit reclamanta la înaintarea prezentei acțiuni. S-a menționat că dispozițiile în privința restabilirii la lucru și a încasării salariului mediu pentru absență forțată de la lucru în mărimea salariului mediu lunar de 4481,35 lei urmează a fi executate imediat.

Prin decizia din 03 martie 2021 a Curții de Apel Cahul, au fost respinse cererile de apel depuse de Manolache Ala, prin intermediul avocatului Todorov Maxim, și Machedon Viorica, fiind menținută hotărârea din 10 octombrie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că constatările primei instanțe sunt corecte, iar concluziile expuse în hotărâre sunt întemeiate. Astfel, instanța de

apel a reținut că ordinele angajatorului, prin care Manolache Ala a fost sancționată, au fost emise cu încălcarea prevederilor normelor din legislația muncii, iar argumentele invocate de către angajator nu și-au găsit confirmarea pe parcursul examinării cauzei.

La 26 martie 2021, Manolache Ala, prin intermediul avocatului Todorov Maxim, a contestat cu recurs decizia din 03 martie 2021 a Curții de Apel Cahul.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a apreciat eronat circumstanțele descrise de către recurentă în privința suferințelor morale la care a fost supusă în urma aplicării sancțiunilor disciplinare și, respectiv, a apreciat eronat cuantumul prejudiciului moral.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, modificarea deciziei din 03 martie 2021 a Curții de Apel Cahul și a hotărârii din 10 octombrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, în partea cuantumului prejudiciului moral încasat în beneficiul recurentei Manolache Ala, cu dispunerea încasării din contul intimaților în beneficiul ei a prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei pentru fiecare lună de absență forțată de la serviciu.

La 14 mai 2021, Primarul comunei Larga Nouă – Maidan Tatiana, a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea acesteia.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Manolache Ala, prin intermediul avocatului Todorov Maxim, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Cahul a fost pronunțată la 03 martie 2021 și expediată participanților la proces la 29 martie 2021 (f.d. 231, vol. II), însă la materialele cauzei nu există înscrisuri care să certifice momentul recepționării acesteia de către recurentă. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 03 martie 2021 a Curții de Apel Cahul a fost înregistrat la 26 martie 2021, fiind expediat prin poștă la 23 martie 2021 (f.d. 4, vol. III), adică înainte de expedierea deciziei de către instanța de apel, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Manolache Ala, prin intermediul avocatului Todorov Maxim.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Manolache Ala, prin intermediul avocatului Todorov Maxim.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru